

Sygn. akt VI Ka 44/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Wieja (spr.)

Sędziowie SO Barbara Żukowska

SO Edyta Gajgał

Protokolant Anna Potaczek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Roberta Remiszewskiego

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2013 r.

sprawy **K. D.**

oskarżonego z art. 178a § 1 kk

z powodu apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 27 listopada 2012 r. sygn. akt IIK 1676/12

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego K. D. uznając apelację prokuratora za oczywiście bezzasadną,

II. stwierdza, że koszty sądowe za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 44/13

UZASADNIENIE

K. D. został oskarżony o to, że w dniu 5 października 2012 roku w M., woj. (...), kierował samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...) posiadając 0,91 mg/l alkoholu w wydychanych powietrzu, tj. o czyn z art. 178a § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 27 listopada 2012r. w sprawie sygn. akt II K 1676/12:

I. oskarżonego K. D. uznał za winnego popełniania zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku przy przyjęciu, iż kierował on samochodem po drodze publicznej, to jest występku z art. 178a § 1 kk i za to, na podstawie art. 178a § 1 kk, wymierzył mu karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na 10 (dziesięć) złotych,

II. na podstawie art. 42 § 2 kk, orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 (dwóch) lat,

III. na podstawie art. 49 § 2 kk, orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 200 (dwustu) złotych na rzecz Fundacji Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej,

IV. na podstawie art. 63 § 2 kk, na poczet orzeczonego wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów zaliczył okres zatrzymania jego prawa jazdy od dnia 5.X. do dnia 27.XI.2012r roku,

V. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł prokurator zaskarżając orzeczenie Sądu I instancji w części dotyczącej orzeczenia o kosztach na niekorzyść oskarżonego K. D..

Powołując się na treść przepisu art. 438 pkt 2 kpk oraz art. 427 § 1 i 2 kpk wyrokowi temu zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia – art. 343 § 1 kpk w zw. z art. 335 § 1 kpk – skutek orzeczenia w pkt V części dyspozytywnej wyroku o zwolnieniu oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, tj. sprzecznie z uzgodnieniem w tym zakresie zawartym pomiędzy oskarżonym K. D., a prokuratorem oraz wnioskiem złożonym przez prokuratora na podstawie art. 335 § 1 kpk o zasądzenie od oskarżonego K. D. na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, co w świetle prawidłowej wykładni przepisów art. 335 § 1 kpk i art. 343 § 1 kpk opartej o orzecznictwo Sądu Najwyższego w żadnym wypadku nie upoważniało Sąd do zwolnienia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w wyroku wydanym na posiedzeniu w trybie art. 343 § 1 kpk.

Powołując się na przepis art. 437 § 1 i 2 kpk skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze sygn. akt II K 1676/12 z dnia 27 listopada 2012r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przed Sądem I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym. Oba przywołane nią judykaty Sądu Najwyższego zostały wydane praktycznie w identycznej sytuacji faktycznej. Były wynikiem rozpoznania kasacji wniesionych przez Prokuratora Generalnego na korzyść oskarżonych. Kasacje dotyczyły czasookresu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w sprawie III KK 414/11 oraz pojazdów rowerowych w sprawie III K 322/11. Zarzucały Sądom Rejonowym orzeczenie owych zakazów ponad zakres uzgodnień wypracowanych przy formułowaniu wymiaru kary w ramach art. 335 kpk. W każdym przypadku w miejsce uzgodnionego zakazu na 1 rok Sądy Orzekające wymierzały zakazy na 2 lata. Obie kasacje zostały uwzględnione a zaskarżone wyroki uchylone w zaskarżonej części zaś sprawy przekazane Sądom I instancji ponownego rozpoznania. Faktycznie w wyroku z 20 stycznia 2012r. w sprawie III KK 414/11 znalazła się cytowana apelacją teza „Związanie Sądu orzekającego w trybie art. 335 kpk i art. 343 kpk wnioskiem umieszczonym przez prokuratora w akcie oskarżenia dotyczy również rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Jak słusznie zauważył w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy wskazana teza nie została poparta żadną argumentacją przywołaną w pisemnym uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego. Przedmiotem rozważań był bowiem zarzut kasacji a związany z wymierzeniem środka karnego (zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych) ponad czasookres uzgodniony we wniosku złożonym w trybie art. 335 kpk. Zgodzić się należy, iż w takiej sytuacji doszło do naruszenia przepisów art. 335 kpk i art. 343 kpk w stopniu mającym wpływ na treść wyroku i nie pozwalającym na inne rozstrzygnięcie niż uchylenie wyroku tej części. Podzielić jednak należało wątpliwości Sądu Rejonowego, iż treść wskazanego wyroku Sądu Najwyższego oraz jego pisemne uzasadnienie nie pozwalają na wyprowadzenie przedstawionej tezy. Wskazywany brak argumentacji po pierwsze nie pozwala na przyjęcie za wiążące tak arbitralnie wyrażonego stanowiska a po wtóre nie daje możliwości podjęcia skutecznej polemiki. Identycznie przedstawia się sytuacja w zakresie wyroku z dnia 16 listopada 2011r. w sprawie III K 322/11 na który powołuje się autor apelacji. Teza tego rozstrzygnięcia brzmi „Nieprawidłowe jest zwolnienie oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w sprawie, w sytuacji, gdy wniosek prokuratora o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, na który oskarżony wyraził zgodę, przewiduje obowiązek uiszczenia przez oskarżonego wszelkich kosztów i opłat”. Podobnie jak w sprawie poprzedniej sentencja wyroku i jego pisemne uzasadnienie odnosi się praktycznie wyłącznie do zarzutu kasacji dotyczącego przekroczenia czasookresu orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów rowerowych a wymierzonego przez Sąd I instancji przekraczającego uzgodnienia poczynione w trybie art. 335 kpk. Jedyne zdanie uzasadniania dotyczące kwestii uzgodnienia co do kosztów sprowadza się do stwierdzenia, że w tej części Sąd Najwyższy dostrzeżga uchybienie, którego ze względu na kierunek kasacji nie można

było w tym postępowaniu naprawić. Trudno w tej sytuacji podzielić argument apelacji, iż licznych orzeczeniach Sąd Najwyższy przyjął taką wykładnię przepisu art. 335 § 1 kpk. Orzeczenia są dwa, prezentują zbliżone co do swej wymowy tezy i nie zawierają żadnego dla nich uzasadnienia. Tymczasem podstawowa (językowa) wykładnia normy art. 335 § 1 kpk, zdaniem Sądu Okręgowego nie pozostawia wątpliwości co może stanowić przedmiot wiążących stron wniosku uzgodnień (podkreślenie Sądu Okręgowego). Przepis ten wyraźnie stanowi, że chodzi o karę lub środek karny. Nie ma mowy o innych elementach wyroku, szczególnie nie wskazano wprost rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania. Trafnie też Sąd Orzekający, podniósł, że również z brzmienia art. 343 kpk dotyczącego rozpoznania wniosku złożonego w trybie art. 335 kpk nie wynika wprost ani w sposób dorozumiany możliwość wiążących stron uzgodnień co do kosztów postępowania. Przepis ten określa wyłącznie kwestie związane z wymiarem kary i środka karnego. Ewidentnie w tej części nawiązuje do literalnego brzmienia art. 335 kpk. Podzielić zatem należało wywody pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku o braku ustawowych podstaw dla przyjęcia wiążącego charakteru uzgodnień stron co do kosztów postępowania przy rozważeniu możliwości rozstrzygnięcia sprawy w trybie art. 335 kpk w zw. z art. 343 kpk. Jako oczywiście chybione uznać należy stanowisko apelacji, iż w świetle przytoczonych złożonym środkiem odwoławczym wyroków Sądu Najwyższego Sąd Rejonowy orzekający o kosztach sądowych niezgodnie z wnioskiem prokuratora dopuścił się obrazy art. 343 § 1 kpk w zw. z art. 335 § 1 kpk w stopniu mającym wpływ na treść wyroku. Skoro bowiem przywołane tezy judykatów Sądu Najwyższego nie mają żadnego pisemnego uzasadnienia zaś brzmienie wskazanych przepisów także nie pozwala na przyjęcie że uzgodnienia czynione w trybie art. 335 § 1 kpk poza karą i środkami karnymi dotyczą kosztów postępowania to zaskarżony wyrok jest prawidłowy. Sąd I instancji uwzględnił złożony wniosek w zakresie wskazanym ustawą czyli co do kary i środka karnego jak też świadczenia pieniężnego. Zdaniem Sądu Odwoławczego ewentualne uzgodnienia stron co do kosztów postępowania nie są prawnie zabronione, ale aktualne brzmienie przepisów art. 335 § 1 kpk i art. 343 kpk nie daje podstaw do przyjęcia, że mają one taką samą moc wiążącą dla Sądu Orzekającego jak te dotyczące kary i środków karnych. Nie sposób bowiem pominąć, iż w razie uzgodnień zawartych w trybie art. 335 § 1 kpk oraz zaistnienia okoliczności przewidzianych § 2 tego przepisu ustawodawca przewidział możliwość ograniczenia czynności dowodowych w sprawie. Owe ograniczenia mogą dotyczyć szczegółowych ustaleń związanych z sytuacją rodzinną oraz majątkową oskarżonego. Nadto, zdaniem Sądu Odwoławczego nie da się wykluczyć, że osoba zainteresowana takim sposobem zakończenia sprawy będzie traktować przedstawiony jej przez organ ścigania wniosek jako bezwzględnie obowiązujący w całości. Może to doprowadzić do sytuacji kiedy zgoda na poniesienie kosztów postępowania będzie wyrażona wbrew faktycznym możliwościom ich uiszczenia. Zakładając racjonalność ustawodawcy przedstawiona okoliczność mogła wpłynąć na aktualne brzmienie art. 335 § 1 kpk gdzie jako przedmiotu uzgodnień nie wskazano kosztów postępowania (wprost ani pośrednio czy z odesłaniem do innych uregulowań). Tymczasem Sąd Rejonowy w pisemnych motywach swego wyroku poddał wnikliwej ocenie sytuację rodzinną oraz majątkową oskarżonego, w tym również w kontekście zobowiązań wynikających z wymierzonej kary grzywny i świadczenia pieniężnego. Zasadnie przyjął, że dodatkowe ponoszenie przez K. D. kosztów postępowania nie byłoby możliwe bez istotnego uszczerbku dla utrzymania oskarżonego oraz jego rodziny. Wobec zaistnienia przesłanek z art. 624 § 1 kpk uprawnionym było zwolnienie oskarżonego od zapłaty kosztów na rzecz Skarbu Państwa. Takie rozstrzygnięcie faktycznie odmienne od uzgodnień poczynionych w trybie art. 335 § 1 kpk ze względów przedstawionych wyżej zdaniem Sądu Okręgowego nie naruszyło norm art. 335 § 1 kpk ani art. 343 kpk. Skoro nie doszło do obrazy wskazanych przepisów proceduralnych to nie było podstaw do uwzględnienia wniosku końcowego złożonego środkiem odwoławczym czyli uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W tym stanie rzeczy zaskarżony wobec K. D. wyrok utrzymano w mocy uznając apelację prokuratora za oczywiście bezzasadną.

Rozstrzygnięcia o kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze znajduje swoje prawne uzasadnienie w treści art. 636 § 1 kpk.

Wyk. J.K.